МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософії
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
факультету філософії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____
проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни «Психологічні основи роботи з обдарованими дітьми», що викладається в межах ОПП «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 053 «Психологія»

Львів 2019-2020 р.

Силабус курсу ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОБОТИ З ОБДАРЛОВАНИМИ ДІТЬМИ
2020/2021 навчального року

Назва дисципліни	Психологічні основи роботи з обдарованими дітьми
Адреса викладання дисципліни	платформи ZOOM і MOODLE
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 – соціальні та поведінкові науки 053 - психологія
Викладачі курсу	Лекції: Партико Тетяна Борисівна, кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри психології Семінарсько-практичні: Стельмащук Христина Романівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології
Контактна інформація викладачів	tetyana.partyko@lnu.edu.ua partyko_tet@yahoo.com kalsik7@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	П'ятниця 13:30-14:30 год. У телефонному режимі 097 907 3331 Заочні консультації по електронній пошті у робочі дні з 10.00 до 18.00
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/department/psyholohiji вкладка співробітники (Партико Т. Б.)
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання про природу та психологічний зміст обдарованості, обов'язкові для індивідуальної та групової роботи з обдарованими дітьми та молоддю. У курсі висвітлюється сутність проблеми обдарованості та стан її вирішення у світі та в Україні, проаналізовані різновиди обдарованості, індивідуальні особливості та психологічні засади організації навчання обдарованих учнів.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Психологічні основи роботи з обдарованими дітьми» є нормативною дисципліною спеціалізації «Педагогічна психологія» зі спеціальності 053 - психологія для освітньо-професійної програми «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у шостому та сьомому семестрах в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Психологічні основи роботи з обдарованими дітьми» є навчити студентів враховувати індивідуальні особливості обдарованих дітей та молоді у роботі з ними. Головним результатом вивчення даного курсу є спроможність випускників діагностувати ступінь інтелектуальної та творчої обдарованості, надавати рекомендації педагогам та батькам щодо навчання та виховання обдарованих учнів, організувати психологічний супровід обдарованих учнів, використовуючи інструментарій психологічного тренінгу та консультації.
Література для	Основна література:

вивчення дисципліни	1. Дружинин В. Н. Психология общих способностей. 2-е изд. – СПб.: Питер Ком, 1999. 2. Лейтес Н. С. Способности и одаренность в детские годы. – М., 1984. — С. 3 - 12. 3. Психология одаренности детей и подростков / Под ред. Лейтеса Н. С. – М., 1996. 4. Роменець В. А. Психологія творчості. – К., 1971. 5. Яланська С. П. Психологія творчості: навчальний посібник. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. – 180 с. Додаткова література: 1. Губенко О. В. Психологічний аналіз творчої діяльності. Біполярна концепція механізмів творчого мислення (БКМТМ) // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – № 6. – С. 68–80. 2. Завгородня О .В. Акмеологічна модель художньо обдарованої особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2013. – № 10. – С. 7-11. 3. Кульчицька О. І. Обдарованість: природа і суть // Обдарована дитина. – 2007. – № 1. – С. 17-24. 4. Кульчицька О. І. Соціальне середовище у розвитку обдарованості // Обдарована дитина. 2004. № 8. С. 2-9. 5. Мітлош А. В. Тренінг розвитку лідерської обдарованості // Обдарована дитина. – 2010. – № 4. – С. 33-39. 6. Моляко В. О. Актуальні соціально-психологічні аспекти проблеми обдарованості. // Обдарована дитина, 1998, № 1, с.3 - 5; № 2, с.2 - 6; № 3, с.2 - 5. 7. Неделевич В. Ю. Психологічний супровід обдарованих учнів // Обдарована дитина. – 2010. – № 6. – С. 30-33. 8. Скальська Л. О., Кондратенко Л. О. Феноменологічна сутність поняття «обдарованість» // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 10. – С. 72-73. 9. Слободенюк Л. І. Психологічна підтримка обдарованих дітей батьками // Обдарована дитина. – 2009. – № 10. – С. 57 - 62. 10. Соцька М. В. Система психолого-педагогічного супроводу здібних і обдарованих учнів у загальноосвітньому навчальному закладі // Обдарована дитина. – 2010. – № 3. – С. 39-45. 11. Третяк Т. М. Психологічні труднощі обдарованих дітей у сім'ї // Обдарована дитина. – 2009. – № 9. – С. 44-49. 12. Яценко Н. А. Система роботи з обдарованими дітьми гімназії та метод проектів як її складова // Обдарована дитина. – 2009. – № 10. – С. 34 - 38. 13. Яцурик А. О. Розвиток креативності у підлітковому віці // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – № 11. – С. 23–32. 14. Янковчук М. М. Аналіз освітніх систем для навчання обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 2010. – № 6. – С. 57-62. 15. Янковчук М. М. Психологічна організація індивідуальної освіти та виховання обдарованих дітей // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 4. – С. 68 – 71.
Обсяг курсу	52 години аудиторних занять. З них 26 годин лекцій, 26 годин семінарсько-практичних занять та 98 годин самостійної роботи.

<table>
<tr><td>Очікувані результати навчання</td><td>Після завершення цього курсу студент буде:
знати природу обдарованості людини, специфіку кожного із різновидів обдарованості, психологічну характеристику обдарованих учнів та їхні особливості, форми роботи з обдарованими учнями, способи діагностики інтелектуальної та творчої обдарованості;
вміти діагностувати ступінь інтелектуальної та творчої обдарованості, надавати рекомендації педагогам та батькам щодо навчання та виховання обдарованих учнів, проводити психологічні тренінги, спрямовані на підтримку обдарованості;
мати навички для психологічного супроводу обдарованих учнів, їхніх педагогів та батьків, навички формування комунікативних умінь педагогів, які працюють з обдарованими учнями.</td></tr>
<tr><td>Ключові слова</td><td>Загальна обдарованість, творча обдарованість, спеціальна обдарованість, особистісні риси обдарованих, організація навчання обдарованих</td></tr>
<tr><td>Формат курсу</td><td>Очний.</td></tr>
<tr><td></td><td>Проведення лекцій, семінарсько-практичних занять, психологічних тренінгів та консультацій для кращого розуміння тем</td></tr>
<tr><td>Теми</td><td>
<table>
<tr><td>Тиж. / дата / год.-</td><td>Тема, план, короткі тези</td><td>Форма діяльності (заняття)** *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)</td><td>Література.*** Ресурси в інтернеті</td><td>Завдання, год</td><td>Термін вико-нання</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>6 сем</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>1/27.02/ 15.05-16.25</td><td>Ознайомлення з кредитно-модульною системою оцінювання знань студентів та програмою курсу. Тема 1. Сутність проблеми обдарованості. Зміст поняття „обдарованість”. Трикомпонентна теорія обдарованості Дж. Рензуллі. Співвідношення понять обдарованість і здібності, талант, геніальність. Обдарованість і нахили, покликання.</td><td>лекція</td><td>Губенко О.В. Соціально-каталітичні умови розвитку обдарованої особистості // Обдарована дитина. – 2008. – № 9. – С. 2 - 10. Зазимко О.В. Основні теоретичні підходи до визначення обдарованості // Обдарована дитина. – 1998. – № 8. – С. 5 - 12. Красноголов В.О. Визначення поняття “обдарованість” у зарубіжній психолого-педагогічній літературі // Обдарована дитина. – 1998. – № 5-6. – С. 13 - 18.</td><td>Підгот. до сем.зан.

4 год</td><td>19.03</td><td></td></tr>
<tr><td>2/05.03/ 15.05-16.25</td><td>Ознайомлення з кредитно-модульною системою</td><td>практ. зан.</td><td>Губенко О.В. Соціально-каталітичні умови розвитку обдарованої</td><td>Пошук навчальної літератури</td><td>19.03</td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

			оцінювання знань студентів та вимогами до курсу. Інформування студентів про методичне забезпечення практичних робіт № 1, № 2 та № 3 і тренінгів обдарованості.		особистості // Обдарована дитина. – 2008. – № 9. – С. 2 - 10. *Зазимко О.В.* Основні.теоретичні підходи до визначення обдарованості // Обдарована дитина. – 1998. – № 8. – С. 5 - 12. *Красноголов В.О.* Визначення поняття “обдарованість” у зарубіжній психолого-педагогічній літературі // Обдарована дитина. – 1998. – № 5-6. – С. 13 - 18.	4 год		
		3/12.03/ 15.05-16.25	**Тема 1. Сутність проблеми обдарованості (продовження).** Природа обдарованості. Задатки як спадкові анатомо-фізіологічні основи обдарованості. Роль соціального оточення у формуванні обдарованості.	лекція	*Кульчицька О. І.* Обдарованість: природа і суть // Обдарована дитина. – 2007. – № 1. – С. 17-24. *Моляко В.О.* Актуальні соціально-психологічні аспекти проблеми обдарованості // Обдарована дитина. – 1998. – № 1. – С. 3 - 5. *Скальська Л. О., Кондратенко Л. О.* Феноменологічна сутність поняття «обдарованість» // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 10. – С. 72-73.	Підгот. до практ.зан. 4 год	19.03	
		4/19.03/ 15.05-16.25	**Тема 1. Сутність проблеми обдарованості** 1. Актуальність проблеми обдарованості. 2. Стан роботи з обдарованими дітьми та молоддю в Україні та зарубіжжі. 3. Аспекти роботи з обдарованими дітьми та молоддю в Україні. 4. Наукові дослідження питань обдарованості у XIX ст. (Ф.Гальтон, Е.Клапаред, В. Штерн та ін.). 5. Трактування	практ. зан.	*Кульчицька О. І.* Обдарованість: природа і суть // Обдарована дитина. – 2007. – № 1. – С. 17-24. *Моляко В.О.* Актуальні соціально-психологічні аспекти проблеми обдарованості // Обдарована дитина. – 1998. – № 1. – С. 3 - 5. *Скальська Л. О., Кондратенко Л. О.* Феноменологічна сутність поняття «обдарованість» // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 10. – С. 72-73.	Реферув. наукової літератури 4 год	19.03	

		поняття обдарованості у західній психології протягом XX ст. 6. Погляди на обдарованість у вітчизняній психології XX-XXI ст. 7. Порівняння поняття „обдарованість”, „здібності”, „талант”, „геніальність”. 8. Порівняння підходів українських та зарубіжних психологів до проблеми обдарованості людини. 9. Роль задатків і соціального оточення у формуванні обдарованості.					
	5/26.03/ 15.05-16.25	**Тема 2. Види обдарованості.** Класифікація видів обдарованості: загальна та творча обдарованість. Інтелектуальна обдарованість. Моделі інтелекту.	лекція	*Губенко А. В.* Основные проявления интеллектуальной одаренности // Обдарована дитина. – 2010. – № 10. – С. 2-7; 2011. – № 1. – С. 2-5. *Дружинин В. Н.* Психология общих способностей. 2-е изд. – СПб.: Питер Ком, 1999.	Підгот. до сем.зан. 4 год	2.04	
	6/2.04/ 15.05-16.25	**Тема 2. Види обдарованості.** ***Заняття 1.*** ***<u>Практична робота № 1.</u>*** *Діагностика вербального та невербального інтелекту дітей та молоді (2 методики – 2 протоколи)* ***<u>Практична робота № 2.</u>*** *Діагностика вербальної та невербальної творчості дітей та молоді (2 методики – 2 протоколи)*	практ. зан.	*Губенко О. В.* Творчий інтелект: деякі особливості та методи активізації у старшокласників // Обдарована дитина. – 1998. – № 1. – С. 25-28. *Губенко А. В.* Основные проявления интеллектуальной одаренности // Обдарована дитина. – 2010. – № 10. – С. 2-7; 2011. – № 1. – С. 2-5. *Дружинин В. Н.* Психология общих способностей. 2-е изд. – СПб.: Питер Ком, 1999.	Опрацювання та інтерпретація результатів практ.роб. 5 год	28.05	
	7/9.04/	**Тема 2. Види**	лекція	*Мудрик А. К.*	Підгот.	16.04	

	15.05-16.25	**обдарованості.** Інтелектуальна обдарованість. Різновиди інтелекту.		Соціальний інтелект і соціальна компетентність// Практична психологія та соціальна робота. 2006. № 3. С. 4-6. *Носенко Е.Л., Коврига Н.В.* Емоційний інтелект як інтегральна особистісна властивість// Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 9. – С. 22 – 27.	до сем.зан. 4 год		
	8/16.04/ 15.05-16.25	**Тема 2. Види обдарованості.** ***Заняття 2. Інтелектуальна обдарованість*** 1.Місце інтелектуальної обдарованості у класифікації видів обдарованості. 2.Погляди на поняття «інтелект». 3.Факторно-аналітичний підхід до вивчення інтелекту (Ч. Спірмен, Л. Терстоун, Дж. Гілфорда, Д. Векслер, Р. Кеттелл). 4.Структурно-генетичний підхід до вивчення інтелекту (Ж. Піаже). 5.Когнітивний підхід до вивчення інтелекту (Р. Стернберг). 6.Різновиди інтелекту.	практ. зан.	*Губенко О. В.* Творчий інтелект: деякі особливості та методи активізації у старшокласників // Обдарована дитина. – 1998. – № 1. – С. 25-28. *Мудрик А. К.* Соціальний інтелект і соціальна компетентність// Практична психологія та соціальна робота. 2006. № 3. С. 4-6. *Носенко Е.Л., Коврига Н.В.* Емоційний інтелект як інтегральна особистісна властивість// Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 9. – С. 22 – 27.	Реферув. наукової літератури 4 год	16.04	
	9/23.04/ 15.05-16.25	**Тема 2. Види обдарованості (продовження).** Підходи до проблеми творчої обдарованості. Творча обдарованість і креативність. Моделі творчої обдарованості та креативності.	лекція	*Давиденко А. А.* Процес творчості // Практична психологія та соціальна робота. – 2013. – № 12. – С. 69-72. *Дружинин В. Н.* Психология общих способностей. 2-е изд. – СПб.: Питер Ком, 1999. *Кыштымова И.М.* Креативность: содержание, развитие, диагностика – Иркутск, 2002.	Підгот. до тренінгу 5 год	30.04	

				Федотова Т. В. Основні підходи до проблеми розвитку креативності особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 9. – С. 60 – 64.			
	10/30.04/ 15.05-16.25	Один тренінг обдарованості (проводять студенти). Обговорення тренінгу.	групова робота	Журнал «Обдарована дитина». Інтернет-ресурси	Підгот. до тренінгу 4 год	30.04	
	11/7.05/ 15.05-16.25	**Тема 2. Види обдарованості (продовження).** Творча обдарованість: чинники формування. Феномен творчої дезадаптації. Умови та чинники активізації творчої обдарованості та креативності. Взаємозв'язок між інтелектуальною та творчою обдарованістю. Теорії інтелектуального порогу Перкінса-Термена та Е. П. Торренса. Поняття про творчий інтелект.	лекція	*Губенко О. В.* Творчий інтелект: деякі особливості та методи активізації у старшокласників // Обдарована дитина. – 1998. – № 1. – С. 25-28. *Губенко О. В.* Методологічні аспекти аналізу чинників активізації креативних проявів особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 11. – С. 64–67.	Підгот. до сем.зан. 4 год	14.05	
	12/14.05/ 15.05-16.25	**Тема 2. Види обдарованості.** ***Заняття 3. Творча обдарованість*** 1. Підходи до проблеми творчої обдарованості. Творча обдарваність і креативність. 2. Моделі творчої обдарованості та креативності: Дж. Гілфорд, Д. Перкінс, Р. Стернберга і Д. Лаверта, Ф. Монкс, В. Моляко. 3. Феномен творчої дезадаптації. 4. Умови та чинники активізації	практ. зан.	*Губенко О. В.* Методологічні аспекти аналізу чинників активізації креативних проявів особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 11. – С. 64–67. *Давиденко А. А.* Процес творчості // Практична психологія та соціальна робота. – 2013. – № 12. – С. 69-72. *Дружинин В. Н.* Психология общих способностей. 2-е изд. – СПб.: Питер Ком, 1999.	Реферув. наукової літератури 4 год	14.05	

			творчої обдарованості та креативності. 5. Взаємозв'язок між інтелектуальною та творчою обдарованістю. 6.Теорії інтелектуального порогу.		*Кыштымова И.М.* Креативность: содержание, развитие, диагностика – Иркутск, 2002. *Федотова Т. В.* Основні підходи до проблеми розвитку креативності особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 9. – С. 60 – 64.			
		13/21.05/ 15.05-16.25	**Тема 2. Види обдарованості (продовження).** Спеціальна обдарованість. Академічна, мистецька, моторна, соціальна та практична обдарованість. Структура математичної обдарованості. Основні стратегії технічної обдарованості за В. Моляко. Різновиди мистецької обдарованості: художня, літературна, музична, акторська.	лекція	*Власова Е. И.* Ключевые проблемы и перспективы исследования социальной одаренности // Обдарована дитина. – 1999. – № 6. – С. 2-7. *Воловикова М.И.* Духовная одаренность // Обдарована дитина. – 1998. – № 7. – С. 31 - 33. *Завгородня О. В.* Акмеологічна модель художньо обдарованої особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2013. – № 10. – С. 7-11. *Завгородня О. В.* Своєрідність художньо обдарованої особистості та гендерні аспекти її самоздійснення // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 1. – С. 9 – 14. *Крутецкий В. А.* Психология математических способностей школьников. - М., 1968.	Підгот. до змістового модуля 1 6 год	28.05	
		14/28.05/ 15.05-16.25	**МОДУЛЬ 1** Тести (теми 1 – 2) Здача практичних робіт № 1 та № 2.	практ. зан.		Підготовка до змістового модуля 1 6 год	28.05	
				7 сем				
		1/4.09/	Організаційне	практ. зан.		Підготовка	18.09	

	15.05-16.25	заняття. Методичне забезпечення Практичної роботи №3. Укладання графіку проведення тренінгу обдарованості.			до семінарського заняття та психологічного тренінгу 2 год		
	2/10.09/ 15.05-16.25	Ознайомлення студентів з особливостями проведення занять на платформах ZOOM і MOODLE. Короткий огляд тем «Сутність проблеми обдарованості» і «Види обдарованості»	лекція	Див. Теми 1 та 2 за 6 семестр	Підготовка до Практ. роботи №3 та психологічного тренінгу 2 год	18.09	
	3/18.09/ 15.05-16.25	**Тема 3. Психологічні особливості обдарованих дітей та молоді.** ***Заняття 1. Практична робота № 3.*** *Діагностика особистісних рис творчої людини та соціальної обдарованості* ***Один тренінг обдарованості. Обговорення тренінгу***	практ. зан	Інтернет-ресурси	Підгот. до псих. Тренінгу 4 год	18.09	
	4/24.09/ 15.05-16.25	**Тема 3. Психологічні особливості обдарованих дітей та молоді** Психологічний портрет творчої особистості. Риси творчо обдарованих осіб. Фактор акумуляції. Умови розвитку творчої особистості у дитинстві. Форми знецінення таланту. Особливості особистості інтелектуально обдарованих дітей та молоді: пізнавальна сфера, емоційні особливості, вольова	лекція	*Коваль Л. Г., Зверева И. Д.* Проблемы прогнозирования социальной адаптации одаренных детей // Обдарована дитина. – 1998. – № 7. – С. 2 - 4. *Коваль Л. Г., Звєрєва І. Д.* Соціально-педагогічна підтримка обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 1998. – № 5 – 6. – С. 3 - 9. *Моляко В. О.* Актуальні соціально-психологічні аспекти проблеми обдарованості. – Обдарована дитина, 1998, № 1, с.3 - 5; № 2, с.2 - 6; № 3, с.2 - 5.	Підгот. до сем.зан. та тренінгу 4 год	2.10	

		регуляція, комунікативна сфера. Особистісні риси літературно та математично обдарованих дітей та молоді. Психологічні особливості науковців та соціально обдарованої молоді.					
	5/2.10/ 15.05-16.25	**Тема 3. Психологічні особливості обдарованих дітей** ***Заняття 2. Психологічна характеристика обдарованих учнів*** 1. Психологічний портрет творчої особистості. Фактор акумуляції. 2. Умови розвитку творчої особистості у дитинстві. 3. Форми знецінення таланту. 4. Особливості особистості інтелектуально обдарованих дітей та молоді. 5. Особистісні риси літературно обдарованих. 6. Характерні риси математично обдарованих. 7. Характерні риси науковців. 8. Психологічні особливості соціально обдарованої молоді. ***Один тренінг обдарованості. Обговорення тренінгу***	практ. зан	*Коваль Л. Г., Зверева И. Д.* Проблемы прогнозирования социальной адаптации одаренных детей // Обдарована дитина. – 1998. – № 7. – С. 2 - 4. *Коваль Л. Г., Звєрєва І. Д.* Соціально-педагогічна підтримка обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 1998. – № 5 – 6. – С. 3 - 9. *Моляко В. О.* Актуальні соціально-психологічні аспекти проблеми обдарованості. – Обдарована дитина, 1998, № 1, с.3 - 5; № 2, с.2 - 6; № 3, с.2 - 5.	Підгот. до сем.зан. та тренінгу 3 год	2.10	
	6/8.10/ 15.05-16.25	**Тема 4. Організація навчання розумово обдарованих учнів** Принципи навчання обдарованих дітей та молоді. Стратегії навчання інтелектуально обдарованих дітей:	лекція	*Степенко Г. В., Бургін М. С.* Обдаровані діти: навчання і розвиток // Обдарована дитина. – 1998. – № 3. – С. 6 - 9. *Янковчук М. М.* Психологічна організація індивідуальної освіти	Підгот. до сем.зан. та тренінгу 3 год	16.10	

			прискорене, поглиблене та збагачене навчання. Основні проблеми при формуванні стратегії навчання обдарованих. Критерії для впровадження прискореного навчання. Організаційні форми прискореного навчання. Критерії впровадження поглибленого навчання. Дидактичні підходи та організаційні форми поглибленого навчання. Сильні та слабкі сторони основних стратегій навчання обдаровних.		та виховання обдарованих дітей // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 3. – С.63-66. *Янковчук М. М.* Аналіз освітніх систем для навчання обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 2010. – № 6. – С. 57-62.			
		7/16.10/ 15.05-16.25	**Тема 4. Організація навчання розумово обдарованих учнів** ***Заняття 1. Принципи та стратегії навчання обдарованих учнів*** 1. Принцип індивідуального підходу. Наведіть приклади із сучасної шкільної практики. 2. Принцип адекватності. Наведіть приклади із сучасної шкільної практики. 3. Стратегія прискореного навчання. Критерії впровадження та організаційні форми. 4. Стратегія поглибленого навчання. Критерії впровадження та організаційні форми. 5. Стратегія збагаченого навчання. Критерії впровадження та організаційні форми. 6.Проблема диференційованого	практ. зан	*Степенко Г. В., Бургін М. С.* Обдаровані діти: навчання і розвиток // Обдарована дитина. – 1998. – № 3. – С. 6 - 9. *Янковчук М. М.* Психологічна організація індивідуальної освіти та виховання обдарованих дітей // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 3. – С.63-66. *Янковчук М. М.* Аналіз освітніх систем для навчання обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 2010. – № 6. – С. 57-62.	Підгот. до сем.зан. та псих. тренінгу 4 год	16.10	

		навчання обдарованих. ***Один тренінг обдарованості. Обговорення тренінгу***					
	8/22.10/ 15.05-16.25	**Тема 4. Організація навчання розумово обдарованих учнів (продовження)** Проблема диференційованого навчання обдарованих. Різновиди диференціації. Аргументи за і проти диференційованого навчання. Досвід України та зарубіжжя. Концептуальні моделі навчання обдарованих учнів. Моделі „Вільний клас", „Три види збагачення навчальної програми", „Особистісно орієнтована". Модульна автодидактична система. Триступінчасто-поетапна комплексна модель розвитку обдарованих учнів. Сучасні технології навчання обдарованих дітей в школі: „Найважчий перший крок", „Ущільнення навчальної програми", „Навчальні контракти", „Незалежне навчання".	лекція	*Дусавицкий А. К.* Одаренный ребенок и развивающее обучение // Обдарована дитина. – 1998. – № 5 - 6. – С. 24 - 27. *Янковчук М. М.* Аналіз освітніх систем для навчання обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 2010. – № 6. – С. 57-62. *Янковчук М. М.* Психологічна організація індивідуальної освіти та виховання обдарованих дітей // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 4. – С. 68 – 71.	Підгот. до сем.зан. та псих. тренінгу 3 год	30.10	
	9/30.10/ 15.05-16.25	**Тема 4. Організація навчання розумово обдарованих учнів** ***Заняття 2. Концептуальні моделі навчання***	практ. зан	*Красноголов В. О.* Концептуальні моделі навчання обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 1999. – № 1. – С. 15 - 19.	Підгот. до семін. заняття та псих. Тренінгу	30.10	

			обдарованих учнів 1. Психологічна характеристика моделі “Вільний клас”. 2. Психологічна характеристика моделі “Три види збагачення навчальної програми”. 3. Посилююча, коректуюча та компенсуюча моделі. 4. Особистісно-орієнтована модель. ***Заняття 3. Сучасні технології пошуку та навчання обдарованих дітей у школі*** 1. Зарубіжний досвід пошуку обдарованих учнів. 2. Технологія „Найважчий перший крок”. Сильні та слабкі сторони. 3. Технологія „Ущільнення навчальної програми”. Сильні та слабкі сторони. 4. Технологія „Навчальні контракти”. Сильні та слабкі сторони. 5.Технологія „Незалежне навчання”. Сильні та слабкі сторони. ***Один тренінг обдарованості. Обговорення тренінгу***		*Пономарьова Р. О.* Психолого-педагогічні принципи технології особистісно-орієнтованого розвитку обдарованої молоді // Обдарована дитина. – 1998. – № 7. – С. 5 - 7; № 8. – С. 2 - 4. *Рибалка В. В.* Система виховання творчої особистості за І. П. Волковим // Обдарована дитина. – 1998. – № 3. – С. 10 - 14. *Ванбреннер С.* Методи навчання обдарованих дітей в американській школі // Обдарована дитина. – 1998. – № 1. – С. 29 - 34; № 2. – С. – 23, 26. *Степенко Г. В., Бургін М. С.* Обдаровані діти: навчання і розвиток // Обдарована дитина. – 1998. – № 3. – С. 6 - 9.	3 год		
	10/5.11/ 15.05-16.25	**Тема 5. Вчитель для обдарованих учнів** Мета роботи, завдання та функції вчителя. Вимоги до організації роботи з обдарованими учнями. Типи вчителів для обдарованих учнів та їхні особистісні якості. Напрямки	лекція	*Качур О. В.* Робота практичного психолога школи з батьками обдарованих дітей // Обдарована дитина. – 2010. – № 10. – С. 50-56. *Коваль Л. Г., Звєрєва І. Д.* Соціально-педагогічна підтримка обдарованих дітей // Обдарована дитина. –	Підготовка до тренінгу обдарованості 2 год	13.11	

		підготовки вчителів до роботи з обдарованими учнями. Основні відмінності між вчителями. Вітчизняний та зарубіжний досвід у підготовці вчителів для роботи з обдарованими. Менторство у роботі з обдарованими учнями. Поняття про ментора. Ментори видатних осіб в історії людства. Різновиди менторства. Причини ефективності менторства. Проблеми у роботі менторів. Фактор Харона.		1998. – № 5 – 6. – С. 3 - 9. *Матюшкин А. М., Яковлева Е. Л.* Учитель для одаренных // Общественные движения и социальная активность молодежи. — М., 1991. *Піїрто Дж.* Як батьки і вчителі можуть допомогти природному обдаруванню. — Обдарована дитина, 1998, № 1, с.39 - 42,1999, № 2, с. 39 - 43.			
	11/13.11/ 15.05- 16.25	***Два тренінги обдарованості. Обговорення тренінгів***	практ. зан		Підготовка до тренінгів та змістового модуля 2 4 год		
	12/19.11/ 15.05- 16.25	**МОДУЛЬ 2** Тести (теми 3 – 5) Підсумкове заняття	Модульний контроль		Підготовка до змістового модуля 2 2 год	19.11	
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці 7 семестру						
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з вікової психології, педагогічної психології, соціальної психології, психології сім'ї.						
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія, психологічний тренінг.						
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.						
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів 25 • семінарські заняття: максимальна кількість балів 8						

навчальної діяльності)	• практичні роботи: максимальна кількість балів 9 • психологічний тренінг: максимальна кількість балів 8 • іспит: максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100.
Питання до екзамену	1. Актуальність проблеми обдарованості. 2. Зміст поняття „обдарованість”. 3. Трьохкомпонентна теорія обдарованості Дж. Рензуллі. 4. Співвідношення понять „обдарованість”, „здібності”, „талант”, „геніальність”. 5. Природа обдарованості. 6. Погляди Гальтона та Гельвеція на природу обдарованості. 7. Класифікація видів обдарованості. 8. Загальна обдарованість. 9. Інтелектуальна обдарованість. 10. Поняття інтелекту. Мінливий та кристалізований інтелект. 11. Різновиди інтелекту. 12. Творча обдарованість. Поняття про креативність. 13. Форми прояву творчої обдарованості. 14. Взаємозв’язок між інтелектуальною та творчою обдарованістю. 15. Теорія інтелектуального порогу П. Торренса. 16. Спеціальна обдарованість. 17. Академічна обдарованість. 18. Мистецька обдарованість. 19. Моторна обдарованість. 20. Соціальна обдарованість. 21. Практична обдарованість. 22. Структура математичної обдарованості. 23. Психологічний портрет творчої особистості. 24. Особливості особистості розумово обдарований дітей. 25. Особистісні риси соціально обдарованих дітей та молоді. 26. Особистісні риси літературно обдарованих дітей та молоді. 27. Особистісні риси математично обдарованих дітей та молоді. 28. Принципи навчання обдарованих дітей та молоді. 29. Стратегії навчання інтелектуально обдарованих дітей. 30. Прискорене навчання. 31. Збагачене навчання. 32. Організаційні форми прискореного та збагаченого навчання. 33. Проблема диференційованого навчання обдарованих. 34. Концептуальні моделі навчання обдарованих учнів. 35. Сучасні технології навчання обдарованих дітей в школі. 36. Вчитель для обдарованих учнів: його мета, завдання, принципи роботи, особистісні якості.
Опитування	